

פרשת כי תבוא

הדלקת נרות

אופק דימונה

ר"ת	יציאת שבת	ניסת שבת
19:59	19:24	18:30

ודם, כל שכן מפני כבוד שמים, וע"כ השומע קול רעמים וברקים מפסיק ומברך. אולם בספר בכור שור חולק על דבריו וסובר שאין להפסיק, שכל מה שמותר להפסיק הוא דווקא מפני כבוד בשר ודם שכיוון שאינו עוסק בו ע"ז מתבזה, לכן הוא מפסיק, אבל כבוד שמים שממילא עוסק הוא בכבוד שמים למה להפסיק לכבוד שנים אחר, א"כ מדוע צריך להפסיק עתה לכבוד שמים אחר? ונראה לומר שגם לדעת המגן אברהם במקרה שלנו אין להפסיק ומה שכתב להפסיק בברקים ורעמים כיוון שאם לא יברך עליהם עתה יפסיד הברכה על הברקים והרעמים הראשונים, ואם יברך על הראשונים הרוויח גם את הברקים השניים, אולם בברכת הלבנה אינו מפסיד לה שהרי עוד הלילה גדול ויכול לברכה אח"כ.

וקשה על בעל העיטור שדיבר על ברכה אחרונה של קריאת המגילה, אולם ברכה ראשונה להיכן הלכה?! שהרי ברך ברכה ראשונה על כל קריאת המגילה ואם דיבר באמצע לא יצא י"ח שלא יתקיימה ברכה ראשונה. אלא שכתב הרא"ש ברך על המצוה והתחיל לעשותה ולא סיימה אינו חוזר לברך, כגון ברכת ההלל וקריאת המגילה, והטעם מכיוון שהתירו לו להשיב מפני הכבוד מכלל שאינו צריך לחזור ולברך.

ואף אם נאמר לדברי בעל העיטור שדיבור לא חשוב הפסק מכל מקום ההליכה חשובה כהפסק, וכמבואר בסימן קע"ח ס"ב ברמ"א שכתב האוכל פירות והוא מדברים שאין צריך ברכה במקום, אם שינה את מקומו חשוב הפסק, וכשחוזר למקומו הראשון אין לו לברך אלא על מה שרוצה לאכול עתה, אבל המדבר בזמן האכילה לא חשוב הפסק. א"כ גם לעניין קריאת המגילה כשיצא לחוץ הוי הפסק וכשירצה לחזור ולקרות יצטרך לברך שוב. אלא שגם כאן אפשר לתרץ כדברי הרא"ש הנ"ל. ואפשר לתרץ ע"פ דברי הר"ן שהשיג על דברי ריש מתיתבתא שעבירה היא בידו למי שמדבר בין תקיעות שופר, שכתב א"כ בבדיקת חמץ אסור לו לדבר מתחילת הבדיקה עד למחרת כשעושה ביעור חמץ? וכן לעניינו וכי ישב הוא במקום אחד מהבדיקה עד למחרת שיגיע זמן ביעור חמץ ולא יצא מהבית. ואף שיש לתרץ מכל מקום אין לחלק בזה ואין בהליכה הפסק אבל לכתחילה אין לעקור ממקומו. ובדיקת חמץ דינו שונה שחשוב כדעבד כיוון שאי אפשר לישב עד למחרת.

ומכל מקום כל הראשונים חולקים על בעל העיטור והלכה כדברי הטור שאין להפסיק בקריאת המגילה, ודין קריאת המגילה כמו קריאת שמע, ע"כ אין להפסיק לברכת הלבנה ששמה ישוב הלבנה לזרוח אלא א"כ הזמן מצומצם ולא יוכל לברך ברכת הלבנה אחר קריאת המגילה כיוון שהגיע סוף זמנה ועד לאחר הקריאה יעבור זמנה או שתתכסה בעננים, יש להסתמך על דברי המגן אברהם שיפסיק באמצע ויאמר ברכת הלבנה דדמי לברכת ברהים

ערכית וברכת לבנה אי קודם?

כתב **בילקוט יוסף** (עמ' שלט) לכתחילה יש לומר ברכת הלבנה לאחר תפילת ערבית, שק"ש דינה מן התורה וגם מצוה תדירה היא, וברכת הלבנה אינה תדירה, ותדיר ואינו תדיר, תדיר קודם. אך בחודש חורפי שאין הלבנה נראית ברוב החודש מותר לכתחילה לברך עליה קודם התפילה אם חושש שלא יוכל לברך עליה לאחר התפילה, או שחושש שמא תתכסה בעננים לאחר התפילה ואף שאין זמנה עובר, וכן הדין אם מברך ברכת הלבנה קודם תפילת ערבית בשביל לאומרה בציבור.

אג"ה וברכת לבנה אי קודם?

כתב **בספר כף החיים** (אורחות נו - נח) אם נמצא בעת קריאת המגילה ובאותו העת מאירה הלבנה, ואם ימתין עד לאחר קריאת המגילה יפסיד ברכת הלבנה, אם זה ציבור שלא אמרו ברכת הלבנה יפסיקו ויאמרו ברכת הלבנה ויחזרו לקרות את קריאת המגילה, ואם זה יחיד לא יצא שלא יפסיד פרסומי ניסא, ואפי' עדיין לא התחילו לקרות את קריאת המגילה ויש לפניו ברכת הלבנה או קריאת מגילה, ידחה ברכת הלבנה כדי לקרות מגילה בציבור. אולם אם זה ציבור שלם שלא קראו ברכת הלבנה וגם לא יפסידו ברכת הלבנה אח"כ, תדיר קודם ויקראו קודם ברכת הלבנה.

טעם סברותיהם

כן כתב בנודע ביהודה (אור"ח מהדו"ק סי' מא) וזהו דבריו בקצרה, כתב בעל העיטור כיוון שברכה אחרונה על המגילה מנהג הוא, ע"כ אם דיבר באמצע קריאת המגילה אינו הפסק ואין לגעור בו. אולם הטור חולק עליו וסובר שאע"פ שברכה אחרונה מנהג מכל מקום סוף סוף מברכים על סיום קריאת המגילה, ע"כ אין לדבר בזמן קריאתה, והשלטי גיבורים כתב כדברי הטור וסיים שדינה כדין קריאת שמע.

אלא שעדיין יש להסתפק בדברי הטור שהרי בקריאת שמע יש מחלוקת אם להפסיק באמצע ק"ש בכדי לענות קדיש וקדושה, דעת קצת מן הפוסקים שאין להפסיק כיוון שעוסק הוא בשבחו של מקום ולכן אין להפסיק לשבח אחר, ודעת הרא"ש התוס' וכן פסק השו"ע להפסיק.

אלא שיש לשאול האם אומרים כן לעניין ברכת הלבנה, שצריך להפסיק באמצע קריאת המגילה בכדי לברך על ברכת הלבנה? המגן אברהם כתב שמפסיק מפני שאם מותר לו להפסיק מפני כבוד בשר

וגיל החינוך, כתב המשנ"ב (סי' ע"ס"ק ו, סי' רס"ט ס"ק א) שהוא גיל שש או שבע כל אחד לפי חריפותו.

קטן שהגדיל בתוך זמן ברכת האלונה, אחי יברך?

כתבו בהליכות שלמה (תפילה עמ' קפו) ובשו"ת משנה הלכות (חלק יא סי' שמג) שקטן שעתידי להגדיל בתוך זמן ברכת האלונה אינו צריך להמתין לכשיהיה בן י"ג אלא יכול לברך מיד.

טעמים

שהרי כל חיוב ברכת האלונה הוא מדרבנן, וגם, שמצות ברכת האלונה מדרבנן, ועתה כשהוא קטן יש עליו חיוב חינוך שהוא ג"כ מדרבנן.

אמנם בחזון עובדיה (חנוכה עמ' שעג) ובילקוט יוסף (עמ' שכה) כתבו, קטן שעתידי להגדיל ויהיה בר מצוה בי' לחודש, אין לו לברך ברכת האלונה עם הציבור המקדים לברך במוצאי שבת קודם י' לחודש, אלא ימתין ויברך ברכת האלונה לאחר מכן, שיעשה את ברכת האלונה לאחר שנתחייב בתור מצווה ועושה [אלא א"כ יש חשש שהאלונה תהיה מכוסה יברך קודם (הערה בחזון עובדיה שם)], ואם ברך קודם לכן בדיעבד אינו חוזר ומברך. ואם יגדיל להיות בר מצווה ביום ט"ז לחודש יקדים לברך עם הציבור.

טעמים

גדול המצווה עושה יותר מן שאינו מצווה ועושה, ועוד שלדעת רש"י אינו חייב בכלל במצוות אלא שאביו חייב לחנכו מדין חינוך, וכתב הכסף משנה שכן הוא דעת הרמב"ם, ולפי זה בודאי שעדיף שיברך לכשיגדל.

מה היין ברכת האלונה כהיא
מכוסה בענינים?
ומה היין לברך אליה ברך
החלון שבהית?

להקדשה ולתרומות, התקשרו –
053.313.2472

ורעמים וכן הדין לעניין תפילת ערבית. ואם יש לפניו שתי מצוות קריאת המגילה וברכת האלונה יקיים קודם ברכת האלונה שהיא תדירה. והני מילי בציבור אבל ביחיד אין לדחות פרסומי ניסא מפני מצווה דרבנן שהרי העבודה שהיא מהתורה נדחית (לא לגמרי) מפני פרסומי ניסא. ולגבי תפילת ערבית תפילת ערבית קודמת אלא א"כ יש לחוש לכיסוי עננים שאז ברכת האלונה קודמת.

האם עיור מכרך אל ברכת האלונה?

כתב הרש"ל והביאומגן אברהם, אליה רבה, פרי חדש והמשנ"ב (ס"ק א) סומא חייב לברך ברכת האלונה שברכה זו נתקנה על חידוש העולם, וגם, העיור נהנה ממנה ע"י שאחרים מכוונים אותו לילך בזכות אורה של האלונה.

ומהריק"ש חולק. והביאור הלכה הביא דברי הרדב"ז וכתב שהוא חולק על הרש"ל, והטעם מכיוון שברכת האלונה תלויה בראייה, כמו שאמר רבי יהודה הרואה לבנה בחידושה' ובמסכת סופרים איתא 'אין מברכים על הירח וכו' ותולה עיניו בה' משמע שברכת האלונה תלויה בראייה.

ופסקו החיד"א (מחזיק ברכה סי' רכט ס"ק ו), הבן איש חי (פרשת ויקרא אות כד) בחזון עובדיה (עמ' שסט) ובילקוט יוסף (עמ' שכד) סומא אינו מברך, משום ספק ברכות להקל.

ובביאור הלכה סיים שטוב שסומא ישמע ממישהו אחר את ברכת האלונה ויכוין לצאת י"ח, ושאר אמירות שאומרים על ברכת האלונה יכול לאמרה. כן פסקו הבן איש חי, וכף החיים.

האם עיור מכרך אל ברכת האלונה?

כתב רבי יעקב עמדין קטן שהגיע לחינוך מחנכים אותו לברך ברכת האלונה.

וכתב עליו המשנ"ב (ס"ק א) ונראה שזהו רק לרבינו תם אבל לרש"י לא, ונראה שכוונת רבי יעקב שטוב לנהוג כן לכתחילה כדעת השו"ע.

[שכתב השו"ע שדעת רבינו תם שקטנים שלא הגיעו לחינוך פטורים, ודעת רש"י שאפי' שהגיעו לחינוך פטורים, וסיים השו"ע שראוי לנהוג כרבינו תם לא הגיעו לחינוך פטורים, וכשהגיעו לחינוך חייבים].

העלון מוקדש:

להלכות: משחת אלוקה, שי דנינו, אברהם כהן.
לרפואת: רולי בת סופי.
לע"נ: דן בן נעמי ג'ולף ז"ל.